

Datum **2016-05-11**
Författare **Marie Jespersion**

FI Dnr 16-739

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Riktlinjer från de europeiska tillsynsmyndigheterna gäller i medlemsstaterna till följd av EU-rätten

Finansinspektionen har tidigare meddelat att nya EU-riktlinjer om alternativa nyckeltal kommer att tillämpas i myndighetens tillsyn. Eftersom detta har gett upphov till en del frågor vill Finansinspektionen förtydliga att meddelandet inte innebär någon normgivning. Riktlinjerna gäller i medlemsstaterna på grund av den så kallade Esma-förordningen. Av förordningen framgår också att även icke-finansiella företag i Sverige ska följa riktlinjerna.

Den 8 december 2015 publicerade Finansinspektionen (FI) ett meddelande om att myndigheten i sin tillsyn avser att tillämpa nya riktlinjer från Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) om alternativa nyckeltal, Alternative Performance Measures (APM). Det innebär att FI till exempel vid granskningen av prospekt kommer att kontrollera att prospektet har upprättats enligt riktlinjerna. Det betyder också att FI i redovisningstillsynen kommer att kontrollera om de noterade företagen följer riktlinjerna, och att FI utgår från att börserna i sin redovisningstillsyn gör detsamma.

Utöver en kort beskrivning av APM-riktlinjerna innehåller FI:s meddelande ett stycke som sammanfattar myndighetens syn på riktlinjer från de europeiska tillsynsmyndigheterna. I det avsnittet nämns även att riktlinjer i vissa fall kan komma att behöva omarbetas till föreskrifter, men det kan inte bli aktuellt ifråga om APM-riktlinjerna.

FI har inte behörighet att utfärda normer inom APM-riktlinjernas tillämpningsområde. Meddelandet om att riktlinjerna ska tillämpas i FI:s tillsyn ska heller inte ses som ett uttalande som innebär någon normgivning. Riktlinjerna har utfärdats av Esma med stöd av Esma-förordningen, som är direkt tillämplig i Sverige. Enligt förordningen har FI en skyldighet att underrätta Esma om FI kommer att följa de riktlinjer som Esma har utfärdat. För att informera de företag som berörs av APM-riktlinjerna om ställningstagandet, valde FI att också publicera ett meddelande på sin webbplats.

Både Esma och de andra europeiska tillsynsmyndigheterna, Europeiska bankmyndigheten (Eba) och Europeiska försäkrings- och

tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) kan utfärda riktlinjer. Enligt FI:s uppfattning kan sådana riktlinjer jämföras med svenska allmänna råd. Detta ställningstagande handlar om riktlinjernas rättsliga betydelse, oavsett vem de är riktade till. Vem som kan vara skyldig att följa de olika riktlinjerna framgår av de förordningar som styr de europeiska tillsynsmyndigheterna. Förutom till behöriga myndigheter kan riktlinjer från Esma riktas till finansmarknadsaktörer, medan Eba och Eiopa kan utfärda riktlinjer riktade till finansinstitut. Enligt förordningarna – som är direkt tillämpliga i Sverige oberoende av FI:s ställningstaganden – ska den som riktlinjerna riktar sig till söka följa dem med alla tillgängliga medel.

APM-riktlinjerna gäller alltså i medlemsstaterna till följd av EU-rätten. Den svenska lagstiftaren och Bokföringsnämnden (BFN) har nämligen inte exklusiv normgivningsrätt på redovisningsområdet för icke-finansiella företag. Årsredovisningslagen och BFN:s normgivning gäller på grund av svensk rätt, medan kommissionens behörighet att till exempel implementera IFRS-regelverket och de europeiska tillsynsmyndigheternas mandat att utfärda riktlinjer vilar på EU-rätten. Dessa regelverk existerar samtidigt och tillämpas vid sidan av varandra. Riktlinjer kan därför utfärdas av de europeiska tillsynsmyndigheterna oberoende av nationell normgivning.

Däremot kan EU-riktlinjer inte tillämpas om de strider mot nationella regler. För att undersöka om det finns risk för några normkonflikter, gör FI juridiska analyser av alla nya riktlinjer. I fallet med APM-riktlinjerna var FI i vissa avseenden kritisk till Esmas uttolkning av det egna mandatet. FI har dock inte kunnat hitta exempel på att innehållet i riktlinjerna strider mot några nationella regler. APM-riktlinjerna har antagits i demokratisk ordning med kvalificerad majoritet i Esmas tillsynsstyrelse, och Esma-förordningen kräver att medlemsstaterna med alla tillgängliga medel söker följa riktlinjer från Esma. Eftersom FI dessutom gjorde bedömningen att riktlinjerna inte strider mot några nationella regler, fanns det i det här fallet inte tillräckligt starka skäl för att meddela Esma att FI inte skulle följa riktlinjerna. Därför bekräftade FI att riktlinjerna kommer att tillämpas i tillsynen.

De nya sanktionsbestämmelserna enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ger FI möjlighet att besluta om högre sanktionsavgifter än tidigare. Riktlinjer från de europeiska tillsynsmyndigheterna utgör icke-bindande regler, men kan ändå få betydelse vid bedömningen av om FI ska ingripa mot ett företag. Om det blir aktuellt med ett ingripande mot ett företag som inte följer APM-riktlinjerna, kommer FI att beakta om företaget genom överträdelsen samtidigt har brutit mot någon bindande bestämmelse. Hur den bedömningen ska göras i detalj kommer FI att ta ställning till om någon sådan situation blir aktuell.

Marie Jespersen
Avdelningschef Kapitalmarknadsrätt